

A man in a black suit is holding a large white sign in front of his face. The sign features a caricature of a man with a thick black mustache, a large orange nose, and thick black-rimmed glasses. One of the eyes on the sign is a realistic human eye, while the other is a blue, textured, robotic-looking eye. The man's body is visible behind the sign, and he is standing on a red background.

FAKE?

zondag 25/04/2010

CO₇

ERFGOEDCEL

*zuidelijke Westhoek:
Heuvelland, Ieper, Langemark-Poelkapelle, Mesen, Poperinge, Vletern, Zonnebeke*

ERFGOED
DAG

VOORWOORD

Beste vrienden,

Dit is zonder twijfel een van de spannendste edities van Erfgoeddag tot hertoe. Spannend, omdat het thema een prikkelende uitnodiging is voor alle deelnemende erfgoedorganisaties. **FAKE?** werpt immers vragen op over authenticiteit, over kennis en kunde, expertise en in- en doorzicht hoe ons beeld van het verleden wordt geconstrueerd.

Spannend, omdat deze editie teruggaat naar de kern van wat een koesterende erfgoedzorg precies inhoudt of zou moeten inhouden. Mee omwille van die reden overstijgt de impact van dit evenement die ene dag die al sinds 2001 telkens plaatsvindt op de eerste zondag na de paasvakantie. Aan wat er op dit feestelijk moment allemaal te zien, te beluisteren, te bewonderen en te smaken is, gaan maanden – en dikwijls jaren – van nauwgezette voorbereiding, studie en overleg vooraf. Stuk voor stuk zijn dat basisvoorwaarden voor elkeen die zorg draagt voor de toekomst van ons verleden. Dat komt met **FAKE?** nu extra in de kijker. Voeg daar de onvoorwaardelijke inzet en de passie van de erfgoedwerkers aan toe, en je krijgt een evenement dat zijn gelijke niet kent.

Honderden erfgoedorganisaties bezorgen je op Erfgoeddag een onvergetelijke ervaring. Misschien sneuvelen er vandaag wel zaken die je voordien altijd als 'waar' en 'vanzelfsprekend' hebt aangenomen. Dat illustreert eens te meer dat de sporen van ons verleden zich niet zo maar laten 'lezen' of interpreteren. Ook in de toe-eigening van ons verleden spelen verschillende belangen mee, soms van symbolische aard, maar ook vaak met een gulden randje. Het siert de erfgoedsector dat zij hun kennis en vaardigheden zo oprecht, spontaan en talrijk op Erfgoeddag met jou willen delen. Dat maakt van Erfgoeddag een allesbehalve fake, maar warm en verrassend gebeuren.

Graag tot op Erfgoeddag!

Joke Schauvliege

Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

© Philip Vanoutrive

CO1

INHOUDSTAFEL

ERFGOEDCEL

OPGELET, VLIEGENDE GEIT!

Wist je dat er in de zuidelijke Westhoek regelmatig vliegende geiten gesignaleerd werden? Vandaag komen die minder voor, maar pakweg 50 tot 100 jaar geleden vloog er regelmatig een geit door de lucht. In 1911 of 1912 hoorden verschillende inwoners bij 't Watergat en de Zwienebak tussen Kemmel en Nieuwkerke 3 weken aan een stuk geiten schreeuwen in de lucht. Ook in Poelkapelle, Voormezele en Ieper hoorde en zag men vliegende geiten of hemelgeten. Op de Keiberg, tussen Beselare, Passendale en Moorslede kwam de vliegende geit zelfs regelmatig terug. Het fenomeen lokte heel wat kijklustigen. Onder-tussen weten we wel beter: geiten kunnen niet

vliegen. En wat blijkt nog? De watersnip, een broedvogel die in de buurt van beekvalleien en natte weilanden leeft heeft een speciale eigenschap. In het voorjaar maakt hij indruk op zijn vrouwelijke soortgenoten en mannelijke tegenstanders door uit de lucht omlaag te vallen met wijd verspreide staartveren. De staartveren trillen en maken een geluid dat heel erg lijkt op een mekkerende geit. Het is dan ook geen toeval dat de watersnip als bijnaam de hemelgeit kreeg...

Op zondag **25 april 2010** vindt de tiende editie van Erfgoeddag plaats. Je kan die dag overal in Vlaanderen **gratis** proeven van activiteiten in musea, archieven, bibliotheken, erfgoed- en andere verenigingen. Met het thema **FAKE?** zetten we je dit keer op het verkeerde been. Niets is wat het lijkt! In de **zuidelijke Westhoek** vind je dit jaar heel wat straffe mensen met nog straffere verhalen. Steek de grens tussen echt en vals over. In ons activiteitenaanbod doen we je twijfelen en kritisch nadenken. Geniet van alle anekdotes en legendes die je te zien en te horen krijgt. Wie weet ontdek je de waarheid?

Meer verhalen lezen?

Surf naar www.volksverhalenbank.be

KLEURILLUSIES

In de jaren '20 van de vorige eeuw keken onze (groot) ouders vol verwondering naar een nieuw fenomeen: de foto met kleur. De kans dat ze toen een echte kleurenfoto zagen zoals we die vandaag kennen, is eerder klein. Het ging om een (al dan niet) zorgvuldig opgebouwde illusie die het effect van een kleurenfoto benaderde. Ook in de beeldbank www.westhoekverbeeldt.be zitten heel wat prachtige kleurillusies.

In die periode stond de kleurenfotografie nog in zijn kinderschoenen. De gebroeders Lumière uit Frankrijk hadden in 1907 de Autochrom op de markt gebracht. De drager was glas en het eindproduct was een unieke (dia)positief. Maurice Antony en Eugène Dhuicque, * ** bekende fotografen die actief waren in de Westhoek, gebruiken al vrij vroeg die techniek.. Maurice Antony, een bekende plaatselijke fotograaf, gebruikt al vrij vroeg die techniek. Ook architect Eugène Dhuicque vervaardigt in het kader van zijn documenteringsmissie in de Westhoek tijdens WO1 een niet onbelangrijk aantal opnames in Autochrom. Pas met de komst van het Kodacolor procédé in 1942 zouden fotopositieven in kleur op een papieren drager mogelijk worden.

* Antony - Jan Dewilde, *Godschemering over Ieper. Ieper gezien door de fotografen Léontine, Maurice en Robert Antony, 1893-1930, Ieper, 2007*

** Dhuicque - Herman Stijnen, e.a., *Het verwoeste gewest 15/18, Mission Dhuicque, Brugge, 1985.*

Duitse chromophototypie van Passendale uit de Eerste Wereldoorlog

Ingekleurde foto van Gerard Verroye

Wie toen een gekleurde fotoafdruk op papier wilde, moest nog steeds een foto vanaf een zwart-wit negatief ontwikkelen en dan manueel inkleuren met aquarelverf. Veel portretfotografen gebruikten deze techniek. Het eindresultaat was dan vooral afhankelijk van de zorg en het schilderstalent van de fotograaf of zijn medewerker.

Prentbriefkaarten en druktechniek

Vanaf halfweg de 19de eeuw worden een aantal technieken ontwikkeld om foto's in grote oplages te drukken, met als verschijningsvorm bij uitstek: de prentbriefkaart. De technieken, waarop deze fotodrukken zijn gebaseerd, zijn bondig te omschrijven als

- **Bromuredruk**, een techniek die sterk lijkt op de fotoafdruk, met papier met lichtgevoelige laag en ontwikkeling.
- **Heliogravure**, een holte- of gravuretechniek. De drager is meestal een koperplaat.
- **Lithografie**, steendruk of vlakdruk. De drukplaat is een kalksteen, die met een zuur plaatselijk poreus wordt gemaakt.
- **Phototypie** (ook Héliotypie, Photocollographie, Collotype), een combinatie van beide voorgaande. Er wordt gewerkt met zowel holtes als poreuzere zones in de drukplaat, meestal een glas- of metaalplaat.

Deze technieken zouden zo'n 100 jaar naast elkaar gebruikt worden, tot de moderne druktechnieken het overnamen. Vanaf het einde van de 19de eeuw wordt het mogelijk om aan deze fotodrukken kleur toe te voegen. In de Westhoek verschijnen ze voor het eerst na

De oudste ingekleurde prentbriefkaarten die de auteur kent, zijn uitgegeven in oorlogstijd door Neurdain en C^o te Parijs, met fotografische zichten van Anthony uit Ieper. (Jan Dewilde, op.cit., 2007).

Chromophototypie van de Belvédère op de Kemmelberg

Photochrom met afbeelding van Manneke Pis te Brussel

de Eerste Wereldoorlog, o.m. dankzij het oorlogstoerisme. Per bijkomende kleur op de prentbriefkaart werd een drukplaat aangemaakt. Voor de rest is de techniek dezelfde als met zwart-witprentbriefkaarten.

Het neusje van de zalm: de Photochrom

De Photochrom-techniek werd in 1897 in Zwitserland ontwikkeld op basis van de lithografie-techniek. Photochrom drukken werden oorspronkelijk geproduceerd in Zürich, later ook in Detroit en Londen. De kwaliteit van deze drukken was heel goed. Om een zo realistisch mogelijke kleurillusie te bereiken werd met 10 tot 15 verschillende kleuren gewerkt. Fotografen in dienst van deze firma's reisden de wereld rond op jacht naar pittoreske beelden. Uit België zijn een kleine 200 (voornamelijk stads-) gezichten als Photochrom gecommmercialiseerd.

Chromophototypie Krombeke

Helaas hoorde toen, in weerwil van het renomee dat leper reeds als 'kunststad' had, de Westhoek niet tot het programma.

Wisselende kwaliteit

In onze streken werden wel ingekleurde prentbriefkaarten gedrukt. Daarvoor gebruikte men veelal de chromophototypie-techniek. De kwaliteit was duidelijk minder dan zijn illustere voorganger, de Photochrom. Drukkers gebruikten minder kleuren en kleurden vaak grote vlakken ineens in. Een werkelijk levensecht kleurenbeeld was niet meer het ultieme doel.

Zo werden misdrukken, waarbij het vel postkaarten sterk was verschoven bij het drukken van een bepaalde kleur, blijkbaar zonder veel scrupules op de markt gebracht. Soms trachtte men het kleureffect met een minimum aan moeite te bereiken, door het louter inkleuren van de luchtpartijen. Of had het kleurenpallet niets meer met de werkelijkheid van doen.

Ondanks die mindere kwaliteit of foutjes keken mensen vol verwondering naar ingekleurde foto's en prentbriefkaarten. Het bleef een uitzonderlijk fenomeen met een exotisch tintje.

Bron beelden: privéverzamelingen ('WESTHOEK verbeeldt'), behalve afbeelding Manneke Pis (collectie Washington Library of Congress).

Meer beelden zien?

Surf naar www.westhoekverbeeldt.be

Wil je meer weten over de prille kleurenfotografie of de technieken voor drukwerk? Veel termen worden duidelijk uitgelegd op <http://en.wikipedia.org> of <http://fr.wikipedia.org>. De site <http://pagesperso-orange.fr/serge.larnaudie/villeneuve/cartes.htm> geeft een goed overzicht.

*Over de Photochrom: <http://www.photochrom.com/Photochrome.html> en de artikelreeks van de hand van Marc Ryckaert in het tijdschrift *In de Steigers* (jg.11 nrs. 2, 3 en 4, jg. 12 nr. 1).*

i

Marcel Van den Berg

De mens kan niet zonder verhalen. Als mensen samenkomen, vertellen ze over wat ze gelezen hebben in de krant of gezien hebben op de televisie, wat ze van anderen hebben gehoord en wat ze zelf hebben beleefd. Het zijn vooral de pikante en uitzonderlijke gebeurtenissen waarmee men succes oogst bij zijn toehoorders. Het is dan ook niet te verwonderen dat feiten worden overdreven en met smeulige details worden aangedikt. Ieder relaas van feiten is subjectief en iedereen heeft zijn eigen waarheid. En soms wordt die waarheid onbewust of opzettelijk geweld aangedaan. Dat geldt ook voor de volksverhalen, verhalen die van mond tot mond gaan of door de massamedia en het internet worden verspreid en die tot ons immaterieel erfgoed behoren.

De volkskunde bestudeert deze verhalen en onderscheidt daarbij verschillende genres. Sommige daarvan zijn duidelijk fictie. Niemand gelooft in sprookjes en ook moppen worden meestal zo opgevat. Sagen daarentegen zijn precies verhalen die verband houden met de realiteit: ze willen (wilden) geloofd worden. Die echtheid is echter uiterst subjectief: de meeste sagen worden niet meer of slechts door bepaalde mensen geloofd, wat niet belet dat ze nog verteld worden. Vele van deze verhalen vinden hun oorsprong en voedingsbodem in het zogenaamde bijgeloof, ook al zo'n subjectieve term: wat voor de ene persoon geloof is, is voor de andere bijgeloof. Nu bevatten sagen altijd een kern van historiciteit: het gaat om evenementen die op een bepaald ogenblik en op een bestaande locatie hebben plaatsgevonden en door al dan niet bekende personen werden meegemaakt. In West-Vlaanderen zijn er nogal wat sagen opgetekend over het galgenjong: dit is een soort duiveltje dat in een

doosje wordt bewaard, dagelijks wordt verschoond en met een druppel bloed wordt gevoed en dat de bezitter toverkracht verleent. Onderzoek heeft aangetoond dat dit magisch voorwerp in werkelijkheid een bijgesneden (alruin)wortel of insect in een doosje was, die aan lichtgelovige lieden werd verkocht*. Wanneer iemand vertelt dat hij een spookhond of heksenkat is tegengekomen heeft hij wellicht een losgebroke kettinghond of zwarte kat ontmoet. Wanneer men vele gelijkaardige verhalen heeft gehoord en ze gelooft, dan ligt zo'n interpretatie ook voor de hand. Wat men verwacht, gebeurt dan ook. Andere sagen zijn ontstaan in de fantasie van creatieve vertellers. Zo zoekt men naar verklaringen voor eigenaardige namen van dorpen en steden en voor fenomenen waarvoor men (nog) geen natuurlijke uitleg heeft (dwaallichtjes, de mare).

Sommige verhalen zijn helemaal fake. Sagen kunnen namelijk bepaalde handelingen uitlokken, waardoor dan weer de lichtgelovigen in hun overtuiging gesterkt worden. De volkskunde spreekt hier van pseudo-ostension. Zogenaamde antisagen vertellen over mensen die duivel of weerwolf spelen of die met een wit laken om langs de weg staan spoken om de late voorbijgangers de schrik op het lijf jagen. En zo'n 'practical joke' leidt dan weer tot een nieuwe sage die vertelt dat de poetsenbakker wordt doodgeslagen of zelf door een echt spook wordt bedreigd. Het is niet altijd duidelijk of de 'acteurs' zelf de achterliggende sage geloven, hun slachtoffers meestal wel.

In heel Europa circuleren sagen of legenden die vertellen dat men de plaats waar een kerk moet worden gebouwd bepaalt door een lastdier met het materiaal te laten gaan waar het wil: waar het dier stilstaat, is de locatie die God voor zijn bedehuis heeft gekozen. In Po-

* zie M. Van den Berg, *De duivel in een doosje*, in: *Volkskunde*, 110 (2009), p. 167-187.

peringe is een variant op dit verhaal bekend: ooit vond men een Mariabeeld bij een beek. Eerst werd het naar de St. Bertinuskerk gebracht, maar het beeld belandde daarna terug in de beek. Toen probeerde men het in de O.L.V.-kerk te zetten. Opnieuw vond met het in de beek. Pas toen het in de St. Janskerk gezet werd, bleef het beeld staan. Men ziet daarin een teken van Gods interventie. Nu blijkt uit een Noors onderzoek ** dat er in sommige gevallen geen sprake is van supranormale verklaringen maar van concurrentie en dat de priester of mensen uit het dorp hier zelf hebben ingegrepen.

In het volgende voorbeeld, dat van de kinderschrik, zijn het niet de vertellers die geloven, maar degenen aan wie verteld wordt. Ouders dreig(d)en hun kleine kinderen om ze tegen gevaren te beschermen met gekende sagenfiguren en gefingeerde wezens. Om hun kroost van de waterput of een vijver weg te houden, maken (maakten) ze hun wijs dat er een waterduivel, Kalle met den Haak of 'paddesnekkers' in het water zitten. Om te voorkomen dat de kinderen in het koren spelen, vertellen de ouders dat er een korenpatater in schuilt die hen wil meenemen. Zo waarschuwen ze ongehoorzame kinderen voor de hellewagen, de weerwolf, enz. Een en ander doet ons ook denken aan die andere 'mythologische' figuren Sint-Nicolaas en Sint-Maarten (die vroeger ook een pedagogische functie had), de paashaas en het zandmannetje.

Terwijl bovenstaande voorbeelden nog maar weinig actualiteitswaarde hebben, kan dat van de volgende niet gezegd worden. Denk bijvoorbeeld aan de verhalen en de vele pseudowetenschappelijke verklaringen i.v.m. de mysterieuze kringen in het koren.*** Hun gecompliceerde structuur wijst op intelligente ontwerpers, en in bepaalde gevallen is ook bewezen dat han-

dige grappenmakers ze hebben gemaakt, maar vele mensen geloven aan een buitenaardse tussenkomst. En dat geldt ook voor andere verhalen van 'believers' over UFO's en de ontvoering van mensen door 'aliens'. Van een uit de hand gelopen grap is er sprake bij het sterke verhaal van het gebit in de kabeljauw. Op 3 september 1994 kostte de sportvisser Stoop bij zwaar weer zijn bovengebitt uit in de Noordec. Op 27 november vond een andere hengelaar Slamet bij het schoonmaken van een vis een kunstgebit in de maag. Toen Stoop dat vernam, ging hij met een radioreporter het gebit passen en dat deed het inderdaad. Het fantastische verhaal werd wereldnieuws, verscheen in alle dagbladen, o.a. ook in Het Laatste Nieuws, en raakte zelfs via Associated Press tot in Amerika bekend. Achteraf bleek dat twee vissersmatten een afgedankt gebit in de vis van Slamet gestopt hadden en dat het Stoops gebit helemaal niet was. Ook van dit verhaal zijn eerder al varianten opgetekend. Telkens hebben wij te doen met hedendaagse sagen, verhalen die veelal voor waar worden gehouden maar het eigenlijk niet zijn. Op internet worden zo'n valse geruchten onder de benaming 'hoax' ontmaskerd. Het is nauwelijks te vatten dat het onmogelijke verhaal van de kabeljauw door zoveel mensen werd geloofd. **** Andere verhalen zoals het tweede zouden wel eens kunnen gebeurd zijn en het is inderdaad gebleken dat bepaalde verhalen in verzamelingen achteraf toch echt bleken te zijn. Maar eigenlijk doet het er niet toe of een verhaal echt of fake is en of de verteller erin gelooft of niet. Het gaat om de redenen waarom mensen verhalen als werkelijkheid beleven en hoe ze creatief omgaan met verhalen die hun via diverse kanalen toekomen.

**** T. Meder en E. Venbrux, *Vers van de pers: kunstgebit in kabeljauw*, in: *Volkskundig Bulletin*, 22.1 (juni 1996), p. 3-36.

** R. Kvideland, *Sagen als Handlungsmodell*, in: *Cotteeuw, e.a. (ed.), Toplore. Stories and songs. Trier 2006*, p. 125-136.

*** Zie T. Meder, *To believe or not to believe. The crop circle phenomenon in the Netherlands*, in: *cJLTUUR. Tijdschrift voor etnologie*, nr. 2, 2005, p. 42-59.

Meer straffe nieuwsfeiten lezen?

Surf naar www.historischekranten.be

i

OBJECTEN IN DE KIJKER

LEPER

Dat Leper een machtige en oude stad was in de middeleeuwen weet iedereen... Maar dat Leper reeds in 3504 vóór Christus gesticht werd, weten weinigen. Hoe zit dit sterk

verhaal weer in elkaar? 'Anno 3504, vijfhondert jaeren voor Christus geboorte, is geschiet de aldereerste fondatie van onse vermaerde en doorluchtige stad van Leper door den edelen en magtigen prins uyt een beroemd geslagte der Terrouaene genaamd Hyperboris, alhier gezonden van den koning van Belgis'. Dat de Grieken lepers spreken, moet in deze context ook geweten worden, immers:

'De eerste tale van de Ipersche inwoonders was gebroken Grieks want sij naerzaten waeren van de gevlugte Troyaenen'. Leper was het epicentrum van de nieuwste wereldmode, zie maar: 'Anno 3530 bevint men dat den dragt der vrouwekleederen aldus was in dezer voegen. Sij waren gekleed met een korte robe tot een weinig onder knien, staende open aen beyde zijden, zoodat men door den wind hunne bloote dijen sa-gen, gaende zonder kousen, met sandaelen aan de voeten. Op hunne hoofden droegen sij peirels en diamanten tus-schen het haar gevlochten'. Veel later, in 3610 (we tellen vanaf het ontstaan der wereld!), waren de leperse vrouwen zeer weerspanning "dat sy onder het gebied van de mans niet meer en wilden staan". Of we dit nu alles uit onze archivale duim zuigen? Wis en zeker niet. Deze unieke vertellingen gaan door tot de 18e eeuw. Wie meer wil weten over deze oudste, verborgen geschiedenis van Leper, kan terecht in het Stadsarchief Leper. Vraag naar aanwinsten 173, Jaerboucken der stad Yper, naamloos handschrift, 18e eeuw. Laat je verrassen!

POPERINGE

Erfgoedvereniging

Onzen Heertje

vzw bewaart heel

wat relikwieën in

haar collectie. Elk stoffelijk overblijfsel van

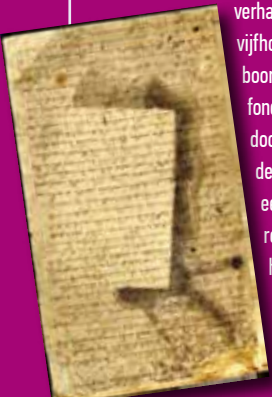
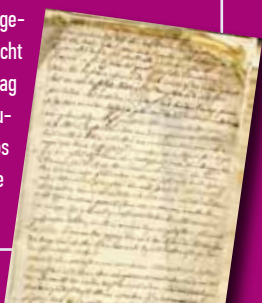
Christus, een heilige of zalige persoon is een relikwie, al kan je ze wel opdelen in volgorde van belangrijkheid: een relikwie van de eerste graad is een rest van het lichaam van de persoon. Een relikwie van de tweede graad is een kledingstuk van de heilige en een relikwie van de derde graad is met de heilige in contact geweest. Net die laatste categorie wordt soms wel heel ruim geïnterpreteerd. Deze rozenblaadjes stonden in de tuin van het klooster waar de heilige Theresia leefde. Theresia van Lisieux leefde in de 19e eeuw in Frankrijk en was Karmelietes.

Sinds de late Middeleeuwen bestond er een drukke handel in relikwieën. Vandaag mag je enkel nog relikwieën in de 3e graad verhandelen. Een officieel relikwie draagt immers een zegel en is begeleid met een certificaat. Daarnaast circuleren er ook heel wat minder officiële relikwieën.

HEUVELLAND

Bij een opgraving rond de Galoëie in Loker werd een muntschat gevonden. Zo'n dertigtal munten kwamen boven, waarvan de helft samengekoekt was. Een specialist nam ze zorgvuldig onder de loep en kwam tot de conclusie dat ze vals waren. Wellicht was er zelfs sprake van een vals-munterswerkplaats. Maar de vervalsing dateerde mogelijk wel uit de 13e- 14e eeuw. En dat klopte dan weer perfect met de algemene datering van het andere materiaal op de opgraving. Als je dan weet dat de heerlijkheid Lokers in die periode een van de belastingsiningscentra van het graafschap Vlaanderen was, dan is die valse muntschat wel speciaal. Vandaag wordt echter getwijfeld aan het feit dat de munten vals zijn. Het laatste woord over deze schat is dus nog niet gezegd...

VLETEREN

De Oostvleterse muziekmaatschappij gaf op 25 juli 1925 een optreden tijdens de Kaaffeesten van Ieper. Als aandelen

aan hun muzikale prestatie die dag nam fotograaf Duhammeuw een groepsfoto voor de poort van een groot gebouw.

De muziekmaatschappij bewaart de foto in haar archief en de medewerkers van 'VLETEREN verbeeldt' namen haar op in de regionale beeldbank www.westhoekverbeeldt.be.

In 2008 duikt echter een bijna identieke foto op, in het bezit van de vroegere onderwijzer van Oostvleteren. Bijna identiek, want hier staat in grote

letters *SCIERIE* op het gebouw. Vond de fotograaf dat het uithangbord van de zagerij de foto ontsierde? Retoucheerde hij de foto achteraf? Werd het bord ter plekke er eventjes afgehaald? De onderwijzer is intussen overleden. En diegenen die toen op de foto stonden kunnen het ons ook

LANGEMARK-POELKAPELLE

'De hand op de deur',

een volksverhaal uit Langemark-Poelkapelle.

't Was aan de Wallemolen in een klein huisje. De grond was van aarde en de deur was in twee gedeeld,

een boven- en een onderdeur. En ze zagen daar in de verte een lichtje, een doodskaars dat ze zeiden. En ze wenkten ernaar en dat kwam dicht en dicht en toen het dichtbij was, smeten ze de deur toe en een minuut later hoorden ze een enorme klop op de deur. 's Morgens stond er een hand in de deur geprent. Volgens dat de mensen zeggen, heeft die deur lang bestaan. Mijn moeder vertelde daar dikwijls over.

MESEN

De Nieuw-Zeelandse Pat Hanna en vooral de Britse Bruce Baimsfather waren wereldberoemd geworden door hun strips tijdens de Eerste Wereldoorlog. Ze brachten een glimlach bij de soldaten en hoop aan het thuisfront. Beide waren ooit een periode gelegerd in de buurt van Mesen.

Ergens in de jaren '30 zouden die 2 bekende oorlogscartoonisten elkaar treffen in café de Kroon te Mesen. Ze waren elkaar daar toevallig tegengekomen en hebben toen elk hun bekendste figuren (Old Bill en the Dinkum Digger) verewuwigd op de achterkant van een bierreclame. De waardin kreeg deze als dank voor haar gastvrijheid.

Het eerste deel van dit verhaal klopt. Maar zijn ze ooit in de jaren '30 teruggeweest? Hebben ze elkaar ontmoet in café de Kroon? Major en Mss Holts, de makers van de bekendste Battlefield tours en specialisten rond Baimsfather, verklaarden de tekening fake. Terwijl professor Chris Pugsley, militair historicus van Nieuw-Zeeland en specialist rond Hanna, het als echt beschouwt. Maar wie heeft gelijk? Het antwoord is te vinden in het Geschiedkundig Museum van Mesen tijdens Erfgoeddag.

ZONNEBEKE

Wist je dat er in Beselare een reuzenheks gewoond heeft? Haar naam was Sefa Bubbels en ze leefde in de 17e eeuw in het Steenhuybusch, in een klein huisje dat scheef stond van de ouderdom. Ze had een steenuil als huisdier en werkte als meid op een boerderij in de buurt. Toen de pest in onze streken heerste, verloor ze haar man en 5 van haar 7 kinderen. Tenslotte kwam ze niet meer werken op de boerderij en ging om brood bedelen bij de kerk. En toen begonnen de verhalen: over betoverde koeien, een vreemde uil die paarden opjaagde, spoken in het bos en zelfs een betoverde dorpswaterpomp. En altijd was er wel iemand die kon getuigen dat Sefa in de buurt gezien was. Bij de baljuw kwamen klachten binnen, maar Sefa lachte ze weg met haar geliefde uitspraak: "Hoepsal". Maar toen ze toch een strenge vermaning kreeg, organiseerde ze 's nachts een algemene heksenvergadering en terroriseerde daarna het hele dorp. Pas in de zomer van 1705, toen ze al een tijdje niks meer gehoord hadden van Sefa, vond de baljuw haar dood in haar woning. Niemand in het dorp durfde haar lichaam naar het kerkhof voeren...

(zie Sefa op volgende pagina)

ADRESSEN

Sagen & legenden in het bos

Landhuis Molenhof
Lijstermolendreef 4
8954 Westouter 1

Door de oorlog getekend

De Neerstad – zaal Alfa & Omega
Weverijstraat 7-9
8900 Ieper 2

Ge moet dat horen, zien & meemaken!

Ontmoetingscentrum
Neerwastensestraat 10 A
8902 Hollebeke 3

Is't echt?

Sprookjes en legendes, maar ook legendarisch echt...
OC de Poelkring & 't Klasje
Nieuwplaats
8920 Poelkapelle 4

Valsheid in geschriften en Schattenjacht

Geschiedkundig Museum Mesen
Mark 1
8957 Mesen 5

Is het echt zo ver naar Tipperary? Over de (be)levensechtheid van 'living history'

Talbot House
Pottestraat 8
8970 Poperinge 6

Nog even voor het slapen gaan Een klare kijk op...

Plankenkoorts
't Pensionaat
Abeleplein 8A
8978 Poperinge 7

Toogverhalen?

Bistro Merlijn
Oude Wervikstraat 70
8980 Beselare 8

Grote historische evocatie 1914-'18 Echt of fake?

Memorial Museum Passchendaale 1917
Ieperstraat 7
8980 Zonnebeke 9

Colloquium 'living history'

Raadszaal Gemeentehuis
Langemarkstraat 8
8980 Zonnebeke 10

Straffe verhalen op de Oostvleterse begraafplaats

Sint-Amatuskerk
Oostvleterendorp
8640 Vleteren 11

Wat betekent mijn plechtige communie?

Onze Lieve Vrouwekerk
Casselstraat
8970 Poperinge 12

Westhoekvertellers vertellen urban legends

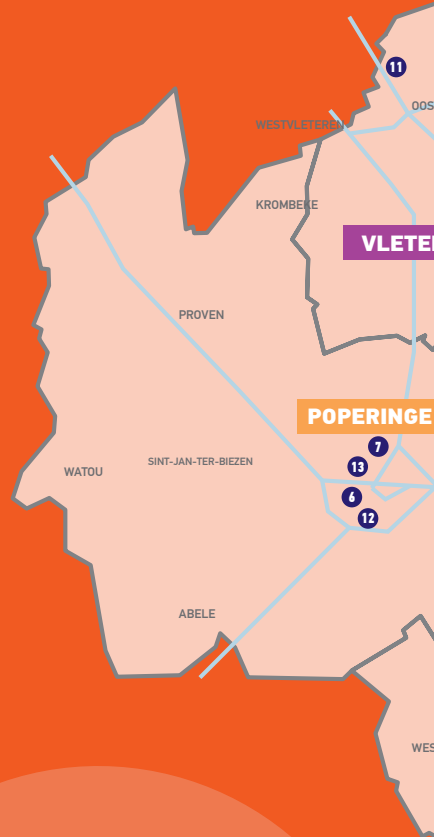
Zaal den Aria (Hopmuseum)
Gasthuisstraat 71
8970 Poperinge 13

Hoever gaat kleuterfantasie?

Bibliotheek Poelkapelle
Brugseweg 118
8920 Poelkapelle 14

Fake barokconcert

De Neerstad – Concertzaal Academies
Weverijstraat 35
8900 Ieper 15

WESTOUTER (HEUVELLAND)

Wandeling

SAGEN EN LEGENDEN IN HET BOS

VVV Heuvelland

Bosvrouw Renata neemt je mee in de fantastische verhalenwereld van het Hellegatbos op de Rodeberg. Je snuift er weer de sfeer op van de bosbewoners uit het begin van de vorige eeuw. Tot de Eerste Wereldoorlog was de Rodeberg immers bewoond door een eigenzinnig en schuw volkje, dat overleefde in en van de natuur, en van het smokkelen. Renata licht toe wat echt is en wat latere verhalen ervan gemaakt hebben

Landhuis Molenhof (parking), Lijstermolendreef 4, 8954 Heuvelland - Westouter
om 10 en 14 uur (duur 2 uur), aangepast schoeisel aangeraden. Vooraf inschrijven is verplicht en kan via katrien.malfait@heuvelland.be, Tel/gsm: +32 57 45 04 55.
Er zijn maximum 100 plaatsen.

IEPER

Tentoonstelling

DOOR DE OORLOG GETEKEND. DE WEDEROPBOUW VAN IEPER NA WO I IN BOUWTEKENINGEN

Stadsarchief Ieper i.s.m.

Centrum Vlaamse Architectuurarchieven

Het debat rond de authenticiteit van de wederopbouwarchitectuur werd al uitgebreid gevoerd. Tijdens de wederopbouw na 1918 waren er voor- en tegenstanders van een reconstructie 'à l' identique'. Ook vandaag nog blijft de wederopbouwarchitectuur voor controverse en verdeelde meningen zorgen. Kom op onze tentoonstelling de bouwtekeningen bewonderen en oordeel zelf.

De Neerstad - Zaal Alfa & Omega, Weverijstraat 7-9, 8900 Ieper. Doorlopend open tussen 10:00 en 18:00 uur, loopt nog tot 22 mei 2010

Meer weten?

Meer weten over de wederopbouw in de Westhoek? Lees het boek "Bouwen aan wederopbouw 1914-2050. Architectuur in de Westhoek", te koop via Erfgoedcelco7.be.

Meer info op www.erfgoedcelco7.be

 geheel rolstoeltoegankelijk

 deels rolstoeltoegankelijk

 niet rolstoeltoegankelijk

 kindvriendelijk

HOLLEBEKE (IEPER)

Spektakel, wandeling en tentoonstelling

GE MOET DAT HOREN, ZIE EN MEEMAKEN!

De Wegwijzer i.s.m. Cultuurdienst Ieper, Chiro Ekebelloh en 'IEPER verbeeldt'

Op verschillende locaties vertellen we verhalen over het Hollebeke van vroeger: over mirakels, oorlogen, verzetslieden, soldaten, scholen en een bierboom. Onderweg kom je een marktzanger tegen, maak je een processie mee en kan je met de koets naar het (verdwenen) kasteel. Het kasteel van Hollebeke werd verwoest tijdens de Eerste Wereldoorlog. Je gelooft je eigen ogen niet, maar op Erfgoeddag staat het er terug. Met torens en al! Je kan er met de koets naartoe en wordt er ontvangen door Madame de Ranchicourt, die in het kasteel woonde in de tweede helft van de negentiende eeuw. Zij vertelt je het verhaal van het kasteel en zijn bewoners. Op het einde van de tocht beleef je alles nog eens opnieuw op de tentoonstelling in het Ontmoetingscentrum.

Ontmoetingscentrum, Neerwaastensestraat 10 bus A , 8902 Hollebeke, doorlopend tussen 10 en 18 uur, aanmelden aan het ontmoetingscentrum

VLETEREN

Rondleiding

STRAFFE VERHALEN OP DE OOSTVLETERSE BEGRAAFPLAATS

Cultuurdienst Vleteren i.s.m. 'VLETEREN verbeeldt' ,
Davidsfonds Vleteren

De Vleterse erfgoedspelers nodigen je uit om nader kennis te maken met de "versteende" geschiedenis van de Oostvleterse begraafplaats. Het kerkhof bevat niet alleen waardevolle informatie voor genealogen, maar vele graven geven vaak ook een merkwaardig verhaal prijs. Naar aanleiding van de online inventarisatie van de Vleterse begraafplaatsen (www.begraafplaatsenvleteren.be) brengen we de strafste Oostvleterenaars terug tot leven. We luisteren naar verhalen rond een aantal merkwaardige grafstenen van notabelen, missionarissen, frontsoldaten, En gewone dorpsfiguren. Klopt het allemaal, wat er over hen verteld wordt of moet je dat met een korreltje zout nemen? We staan ook even stil bij de verwoestende kerkbrand van 22 december 1977, het oorlogsgedenkteken en de impact van W.O. I op het dorpsleven. Wist je dat er zelfs ooit een spook rondliep op de begraafplaats?

Sint-Amatuskerk, Oostvleterendorp, 8640 Oostvleteren, rondleiding om 14, 15 en 16 uur. In de kerk is een tentoonstelling doorlopend tussen 14 en 18u te bezoeken en kan de website geraadpleegd worden.

POPERINGE

Tentoonstelling

IS HET ECHT ZO VER NAAR TIPPERARY?

Talbot House i.s.m. Stedelijke Kunstacademie, Dienst cultuur

“It’s a long way” wordt vaak beschouwd als hét succesnummer van WOI. De Kunstacademie nam een duik in het muziekarchief van Talbot House om dat cliché in vraag te stellen. Een avondlang palmden de afdelingen muziek en woord het huis in, terwijl de media-cursisten de muzikale puzzelstukjes en bindteksten vastlegden. Vaardige digitale vingers verwerkten daarna het materiaal in een beeld- en klankmontage. En zie: op Erfgoeddag blijkt Tipperary in Talbot House verder weg dan ooit tevoren. Al zal de échte waarheid – ook daarna nog – het geheim van de oude piano blijven.

Talbot House, Pottestraat 8, 8970 Poperinge. Doorlopend open tussen 10:00 en 18:00 uur. Los van de speciale Erfgoeddag-activiteit, is de vaste collectie GRATIS doorlopend te bezoeken

Lezing

OVER DE (BE)LEVENSECHTHEID VAN ‘LIVING HISTORY’

Talbot House i.s.m. Oorlog en Vrede in de Westhoek

Als erfgoedbeleving de vorm van ‘living history’ aanneemt, worden historische gebeurtenissen uitgebeeld of nagespeeld. Vaak wordt levensechtheid dan genoemd als kenmerk daarvan. Maar kan men in de huid van het verleden kruipen? En hoe leerrijk of authentiek is dat dan? Wordt het verleden zo her-innerd, of net niet? Prof. Herman De Dijn, filosoof aan KULeuven, zet enkele kritische bakens uit.

Talbot House, Pottestraat 8, 8970 Poperinge. De lezing start om 11 uur.

Tentoonstelling

EEN KLARE KIJK OP ...

't Pensionaat vzw

Herken jij ons dorp? In en rond de opgestelde chambrettes, stellen we enkele bewerkte dorps- en streekgezichten tentoon. Kun jij echt van fake onderscheiden? Met een klare kijk kom je er wel... Maar let op, geloof niet altijd je geheugen!

't Pensionaat, Abeleplein 8 A, 8978 Poperinge - Watou-Abele.
Doorlopend open tussen 10:00 en 18:00 uur.

Tentoonstelling

...NOG EVEN VOOR HET SLAPEN GAAN

't Pensionaat vzw

't Pensionaat toont op Erfgoeddag in primeur de vroegere chambrettes van de school van Nieuwkerke. Eén kant van de zaal ademt authenticiteit uit, de andere kant is fake. Hier zijn de chambrettes ingericht en gebruikt als kinderkamer, kunst- of fotogalerij, een bruidskamer, een retro-tienerkamer.

't Pensionaat, Abeleplein 8 A, 8978 Poperinge - Watou-Abele.
Doorlopend open tussen 10:00 en 18:00 uur.

Tentoonstelling

PLANKENKOORTS

't Pensionaat vzw

Ooit had Abele een toneelvereniging, de 'Société Théâtrale les Abéelois Réunis'. 't Pensionaat toont foto's van voorstellingen uit 1950 en 1951 waaronder 'Mon Oncle et mon Curé' en 'De Grauwe Meeuw'. En wijst daarbij telkens op de technieken die men in het theater toepaste om het publiek te bedotten.

't Pensionaat, Abeleplein 8 A, 8978 Poperinge - Watou-Abele.
Doorlopend open tussen 10:00 en 18:00 uur.

LANGEMARK-POELKAPELLE

Tentoonstelling

IS 'T ECHT?

Gemeentebestuur Langemark-Poelkapelle i.s.m. Cultuur-, milieu-, toeristische en archiefdienst Langemark-Poelkapelle, 'LANGEMARK-POELKAPELLE verbeeldt', plaatselijke verenigingen, in het bijzonder toneel 't Schijnwerper-tje en de Ouderraad basisschool Poelkapelle

In Poelkapelle confronteren we de bezoekers aan onze tentoonstelling met de vraag: wat is 'fake' en wat 'echt'? De beeldbankmedewerkers gingen op zoek naar bij het thema passende beelden en verhalen uit de lokale geschiedenis. Zo nam een Amerikaan ooit een foto van het ophalen van vuilnis met paard en kar in Poelkapelle omdat hij dacht dat ze hem in

zijn thuisland nooit zouden geloven als hij met zo'n verhaal terugkeerde. Achteraf stuurde hij de foto terug naar de gemeente. De foto dateert van de jaren '60-'70. Daarnaast toont Toneelkring 't Schijnwerper-tje hoe zij hun toeschouwers altijd op het verkeerde been gezet hebben en de milieudienst vond leuke fake voorbeelden in de natuur.

OC De Poelkring & 't Klasje, Nieuwplaats, 8920 Langemark-Poelkapelle, doorlopend open tussen 13:30 en 18:00 uur

Wandeling

SPROOKJES EN LEGENDES, MAAR OOK LEGENDARISCH ECHT...

Gemeentebestuur Langemark-Poelkapelle i.s.m. Cultuur-, milieu-, toerisme en archiefdienst Langemark-Poelkapelle, 'LANGEMARK-POELKAPELLE verbeeldt', plaatselijke gidsen en de Ouderraad basisschool Poelkapelle

De Franse oorlogspiloot kapitein Georges Guynemer neemt je mee langs zijn nieuwe wandelpad. Onderweg hoor je het echte verhaal van deze legendarische oorlogsheld. Maar je leert ook bij over de turbulente dorpsgeschiedenis. Van legendes tot legendarisch en echt waar gebeurd. Voor gezinnen met kinderen zijn er speciale wandelingen over sprookjes, fabeldieren en legendes, geheel op kindermaat.

OC De Poelkring & 't Klasje, Nieuwplaats, 8920 Langemark-Poelkapelle, doorlopend tussen 13.30 en 17 uur, geleide wandeling om 13.30 uur.

MESEN

Tentoonstelling

VALSHEID IN GESCHRIFTEN EN ZO

Geschiedkundig Museum Mesen i.s.m. Stad Mesen

Papier is gewillig, aldus een oude volkswijsheid. In het archief van het museum zijn enkele stukken waarvan we de authenticiteit in vraag stellen. Maar net omdat ze vervalst zijn of ten onrechte gebruikt werden, zijn ze historisch interessant. Sommige stukken die verband houden met WO1 zijn ook van dubieuze afkomst. Een greep uit deze onwaarheden worden tentoongesteld en toegelicht.

Geschiedkundig Museum Mesen, Markt 1, 8957 Mesen. Doorlopend open tussen 10:00 en 18:00 uur. Los van de speciale Erfgoeddagactiviteit, is de vaste collectie GRATIS doorlopend te bezoeken.

Rondleiding

SCHATTENJACHT

Geschiedkundig museum Mesen i.s.m. Stad Mesen

Op Erfgoeddag vindt ook de jaarlijkse rommelmarkt in Mesen plaats. Een expert gidst je doorheen de rommelmarkt. Hij zal tips meegeven hoe je echte, waardevolle stukken kunt onderscheiden van valse of minder interessante voorwerpen. Daarna krijg je desgewenst van je eigen 'topstukken' een vakkundig oordeel.

Geschiedkundig Museum Mesen, Markt 1, 8957 Mesen. De rondleiding start om 13.30 uur. Reservatie is noodzakelijk via info@mesen.be of tel. 057 44 50 41.

ZONNEBEKE

Lezing

TOOGVERHALEN?

Dienst Cultuur Zonnebeke

In het Engels worden ze urban legends genoemd. Bij ons hebben we het over 'broodjeaapverhalen', duistere verhalen met een mysterieuze ondertoon.. Het zijn verhalen die mensen aan elkaar als 'waar' doorvertellen, maar die dat in de meeste gevallen niet zijn. Zes vertellers brengen elk hun eigen verhaal. Vergezocht denkt u, en toch... het wordt met zo'n overtuiging verteld dat je aan het twijfelen gaat. Wedden dat je op het randje van je stoel gaat zitten? Achteraf kun je die hele of halve waarheden met een drankje doorspelen.

Bistro Merlijn, Oude Wervikstraat 70 , 8980 Beselare. De verhalen starten om 10 en 11 uur. Reserveren is noodzakelijk en kan via cultuur@zonnebeke.be of 051 48 00 60. Er zijn maximum 50 plaatsen.

foto G. Vercamer

Evocatie

GROTE HISTORISCHE EVOCATIE 1914-'18

Memorial Museum Passchendaele 1917

Op het kasteeldomein van Zonnebeke word je teruggevoerd naar de Grooten Oorlog. Meer dan 150 re-en-actors uit zeven verschillende landen brengen evocaties en demonstraties rond het thema 'thuisfont' met o.m. de rekrutering, opleidingskampen, een Belgisch-Nederlandse grenspost, een Brits tentenkamp, Duits soldatenvertier en Russische krijgsgevangen... Dwaal rond op de soldatenkermis, voel de voedselschaarste en ontdek de vele liefdadigheidswerken voor de mannen aan het front. Dompel je onder in een unieke 'historische' belevenis!

Memorial Museum Passchendaele 1917, Ieperstraat 7, 8980 Zonnebeke. Doorlopend tussen 10 en 18 uur. Fascinerend voor kinderen, verdiepend voor geïnteresseerden en leerrijk voor heel het gezin.

Expertenbeurs

ECHT OF FAKE?

Memorial Museum Passchendaele 1917

Heb jij ook verborgen schatten op zolder, waarvan je niet weet of ze 'echt' of 'fake' zijn? Op Erfgoeddag kun je op het kasteeldomein van Zonnebeke terecht voor het gratis laten taxeren en identificeren van verzamelstukken of op zolder gevonden rariteiten. Verschillende experts in antiek en militaria leggen je uit wat 'echt' en 'fake' is, en hoe je 'twijfelgevallen' kunt herkennen. Misschien ga je wel met een schat naar huis...

Memorial Museum Passchendaele 1917, Ieperstraat 7, 8980 Zonnebeke. Doorlopend tussen 10 en 18 uur.

OOK AL DAN NIET **FAKE?** EN TE BEZOEKEN OP 24 APRIL:

Poelkapelle - Voorstelling

Hoever gaat kleuterfantasie?

i.s.m. Ouderraad vrije basisschool Poelkapelle

Via 3 verschillende werkvormen prikkelen we de fantasie van kleuters. De allerkleinsten varen mee in een echte boot en ontmoeten de kapitein en zijn matrozen. Zijn het meer dan alleen maar poppen? In de bibliotheek komt het verhaal van de Kikkerkoning aan bod: eens kikker, altijd kikker... of niet? En tenslotte gaan we met zijn allen op stap voor een heuse kronkelende bewegingsstocht langs sprookjes. De kans om je creatief uit te leven met al deze "fake"? verhalen.

Locatie: in en rond de bibliotheek van Poelkapelle (Brugseweg 118).

Workshops op 24 april, start vanaf 16 uur. Voor meer concrete info en het ganse programma: www.lentekriebels.be

concert

Fake barokconcert

Stedelijke Academie voor Muziek en Woord Ieper

Wil je een speciaal concert meemaken? Ga dan op 24 april om 15u naar de stedelijke academie voor muziek & woord in Ieper, waar leerlingen viool, fluit, cello & hobo voor hun eindexamen een barok muziekstuk met klavecimbelbegeleiding zullen uitvoeren. Daarna komen ze met een fake versie van hetzelfde stuk. Aan de luisteraars om uit te maken wat fake is en waarom. De oplossing hoor je ook die dag, met de nodige uitleg. De toegang (met kopje koffie of thee) is gratis.

Locatie: De Neerstad - Concertzaal Academies, Weverijstraat 35, 8900 Ieper. 057 239 460 of muziek.academie@ieper.be.

Colloquium

'living history'

Memorial Museum Passchendaele 1917

Voor het eerst in Vlaanderen wordt een colloquium georganiseerd rond de zin en onzin van 'levende geschiedenis'. Wat brengt het bij en wanneer kan je het gebruiken? Ervaringsdeskundigen uit het onderwijs en educatieve medewerkers van Vlaamse musea die werken met 'levende geschiedenis' brengen hun verhaal. Enkele buitenlandse specialisten plaatsen dit in een internationaal perspectief. Naast de acht sprekers staat uiteraard ook een bezoek aan het living history gebeuren op het kasteeldomein op het programma. Het colloquium vindt plaats op 24 april in de raadszaal van het gemeentehuis van Zonnebeke van 9.30 uur tot 17.00 uur. Deelnemen aan dit unieke colloquium kan tegen €12,50 p.p. inclusief lunch, koffie en deelnemersmap.

Meer info: Memorial Museum Passchendaele 1917, 051 77 04 41 of toerisme@zonnebeke.be

OOK AL DAN NIET **FAKE?** EN TE BEZOEKEN OP 25 APRIL:

Tentoonstelling

Wat betekent mijn plechtige communie?

Onzen Heertje vzw

Deskundigen kunnen vaak vlotjes kitsch van authentieke objecten scheiden. Die stap is in een erfgoeddepot van devotionalia delicater. In religieuze context is het niet zo eenvoudig vals van echt te onderscheiden. Religieuze voorwerpen zijn steeds ambigu: het gaat telkens om persoonlijke religieuze intenties en ook de perceptie van de toeschouwer speelt een rol. Als ze dan nog in een andere tijd deel uit maakten van de devotie vormt het een nog subtieler spel. Dit alles bepaalt wel mee de erfgoedwaarde van het object. Uit eerbied voor deze persoonlijke intenties in het tentoonstellingskastje doet Onzen Heertje vzw geen uitspraken over fake of no fake. Ze moedigt jongeren wel aan om in confrontatie te gaan met de religieuze objecten (en herinneringen) rond de plechtige communie. Eigen creaties van de jongeren worden tentoongesteld. Wat vroeger was zal niet ontbreken.

Locatie: Onze-Lieve-Vrouwekerk, Casselstraat, Poperinge. Doorlopend open op 25 april tussen 10 en 18 uur en de week daarna tijdens de openingsuren van de kerk.

Voorstelling

Westhoekvertellers vertellen urban legends

academie Poperinge

Cursisten van de opleiding Westhoekvertellers van de academie van Poperinge brengen meestal verhalen die geworteld zijn in de rijke geschiedenis van de Westhoek. Veelal zijn die verhalen gebaseerd op waar gebeurde feiten, authentiek bronnenmateriaal, sagen en legenden. Maar aangezien het erfgoedthema 2010 FAKE is, is de kans heel groot dat er leugens verteld worden, urban legends, gefantaseerde verhalen, fantastische fantasieën. Laat je beet nemen door Westhoekvertellers Daniël Delerue, Jowan Nuyttens en André Schaubroeck en maak kennis met enkele echte Westhoekleugens...

Locatie: zaal Den Aria (De Stadsschaal) bij het hopmuseum in de Gasthuisstraat. De voorstelling vindt plaats op 25 april en start om 15u. Gratis toegang.

Tentoonstelling

Tuig

Diverse basisscholen en kunstacademie Poperinge.

Klassen uit de vrije basisscholen van Reningelst, Roesbrugge, Abele en basisschool GO! De Ster werkten met de stedelijke kunstacademie samen aan het project "TUIG". Bij dit project worden kinderen in hun creativiteit geprikkeld om zelf machines, werktuigen te bedenken of zelf een machine te worden. Bij de verwerking komen allerlei artistieke vormen, beeldende kunst, muziek, woord en mediakunst om de hoek kijken. Op 25 april kan het grote publiek kennismaken met al dat "Tuig" in het Hopmuseum. De tentoonstelling omvat onder meer soundscapes, animatiefilms, installaties, stomme films...

Locatie: Hopmuseum, Gasthuisstraat 71, 8970 Poperinge

ADRESSEN

Erfgoedcel CD7

Yperley
Sint-Jacobsstraat 1 - 8900 Ieper
T 057 23 93 12
E erfgoedcel@co7.be
www.erfgoedcelco7.be

Cultuurdienst Langemark-Poelkapelle

Kasteelstraat 1
8920 Langemark-Poelkapelle
T 057 49 09 45
E cultuur@langemark-poelkapelle.be
www.langemark-poelkapelle.be

De Wegwijzer Hollebeke

Contactpersoon: Vera Lannoo
Komenseweg 102
8902 Hollebeke
T 057 20 50 81
E vera.lannoo@pandora.be

Dienst Cultuur Vleteren

Kasteelstraat 39 - 8640 Vleteren
T 057 40 00 99
E toerisme@vleteren.be
www.vleteren.be

Dienst Cultuur Zonnebeke

Langemarkstraat 8 - 8980 Zonnebeke
T 051 48 00 60
E cultuur@zonnebeke.be
www.zonnebeke.be

Geschiedkundig Museum Mesen

Markt 1 - 8957 Mesen
T 057 44 50 41
E toerisme@mesen.be
www.mesen.be

Memorial Museum Passchendaele 1917

Ieperstraat 7a - 8980 Zonnebeke
T 051 77 04 41
E events@passchendaele.be
www.passchendaele.be

Onzen Heertje vzw

Contactpersoon: Henri Vandenbergh
Doomstraat 11 bus A
8970 Poperinge
T 057 33 56 10
E mvchvdb@skynet.be
www.onzenheertje.be

Stadsarchief Ieper

Weverijstraat 7 - 8900 Ieper
T 057 23 94 40
E archief@ieper.be
www.ieper.be

Stedelijke Academie voor Muziek & Woord

De Neerstad
Weverijstraat 35 - 8900 Ieper
T 057 23 94 60
E muziek.academie@ieper.be

Talbot House

Pottestraat 8 - 8970 Poperinge
T 057 33 32 28
E info@talbothouse.be
www.talbothouse.be

Stedelijke Kunstacademie

Grote Markt 1 - 8970 Poperinge
T 057 33 47 72
E kunst.poperinge@telenet.be

't Pensionaat vzw

Abeleplein 8A - 8978 Poperinge,
Watou-Abele
T 057 33 45 26
E vzw.pensionaat@skynet.be

VVV Heuveland

Reningelststraat 11 - 8950 Heuvel-
land (Kemmel)
T 057 45 04 55
E toerisme@heuveland.be
www.heuveland.be

Westhoek Verbeeldt

westhoekverbeeldt@co7.be
www.westhoekverbeeldt.be
heuvelandverbeeldt@gmail.com
ieperverbeeldt@gmail.com
langemark.poelkapelleverbeeldt@
gmail.com
mesenverbeeldt@gmail.com
poperingeverbeeldt@gmail.com
vleterenverbeeldt@gmail.com
zonnebekeverbeeldt@gmail.com

Colofon

Eindredactie: Erfgoedcel CO7

Vormgeving: Buro Seven

Druk: ... (nog in te vullen)

Campagnebeeld: Wendy Guns (Gramma NV)

Wettelijk Depot: D/2010/10.815/2

Erfgoeddag is een initiatief van FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw, in samenwerking met de erfgoedgemeenschappen in Vlaanderen en Brussel. Erfgoeddag krijgt de volle steun van de Vlaamse overheid. Het volledige programma van Erfgoeddag in Vlaanderen en Brussel vind je op www.erfgoeddag.be of in de gratis programmabrochure. Je kan die vinden bij de erfgoedcel, in de openbare bibliotheek, de grootste toeristische kantoren en de gemeentelijke diensten cultuur.

Met een speciale dagpas van De Lijn, te koop voor € 2,50 bij de chauffeur, kan je op Erfgoeddag bovendien onbeperkt met tram en bus door Vlaanderen reizen.

Partners van Erfgoeddag: CJP, 1700, Combell, Vlaanderen, De Lijn, NMBS, Een, Radio 2, Gezinsbond, Netlog, FARO en Uit in Vlaanderen